

## UCHWAŁA Nr 583 RADY MINISTRÓW

z dnia 9 lipca 1952 r.

## w sprawie dodatkowej powierzchni mieszkalnej.

W celu zapewnienia prawidłowego i oszczędnego gospodarowania istniejącą powierzchnią mieszkalną Rada Ministrów uchwala:

## Rozdział 1.

## Przepisy ogólne.

§ 1. Przepisy niniejszej uchwały regulują tryb i warunki korzystania z dodatkowej powierzchni w mieszkaniach podlegających przepisom dekretu z dnia 21 grudnia 1945 r. o publicznej gospodarce lokalami (Dz. U. z 1950 r. Nr 36, poz. 343) oraz przepisom rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 4 czerwca 1952 r. w sprawie mieszkań służbowych i zakładowych (Dz. U. Nr 29, poz. 196).

§ 2. 1. Dodatkową powierzchnią mieszkalną w rozumieniu niniejszej uchwały jest ta część mieszkania, którą uprawniony może zajmować ponad powierzchnię przysługującą mu na podstawie ogólnych norm zaludnienia mieszkań.

2. Dodatkową powierzchnię mieszkalną przyznaje się w postaci osobnej izby dla osoby uprawnionej.

3. Osobna izba przyznana jako dodatkowa powierzchnia mieszkalna łącznie z podstawową powierzchnią nie powinna w zasadzie przekraczać podwójnej normy podstawowej zaludnienia przysługującej uprawnionemu.

4. Osobom uprawnionym do zajmowania dodatkowej powierzchni mieszkalnej ze względu na stan zdrowia powinna być przyznana izba wystarczająca dla zabezpieczenia izolacji chorego i odpowiadająca w miarę możliwości warunkom higieny.

## Rozdział 2.

## Tryb i warunki korzystania z dodatkowej powierzchni mieszkalnej.

§ 3. Uprawnienia do korzystania z dodatkowej powierzchni mieszkalnej mogą być przyznane:

- 1) z tytułu szczególnych zasług dla Polski Ludowej,
- 2) z tytułu prowadzenia w związku z pracą zawodową lub społeczną stałej twórczej działalności naukowej, artystycznej, technicznej lub publicystycznej, jeśli działalność ta wymaga wykonywania systematycznej pracy w mieszkaniu,
- 3) z tytułu zajmowania szczególnie odpowiedzialnych stanowisk kierowniczych w pracy zawodowej lub społecznej,
- 4) ze względu na stan zdrowia.

§ 4. 1. Uprawnienia do korzystania z dodatkowej powierzchni mieszkalnej z tytułu szczególnych zasług dla Polski Ludowej (§ 3 pkt 1) przyznają prezydya wojewódzkich rad narodowych.

2. Prezydya wojewódzkich rad narodowych prowadzić będą rejestr uprawnień przyznanych z tytułu zasług dla Polski Ludowej według wzoru stanowiącego załącznik Nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 5. Za osoby prowadzące stałą twórczą działalność naukową, artystyczną, techniczną lub publicystyczną (§ 3 pkt 2) uważa się:

- 1) samodzielnych pracowników naukowych w rozumieniu obowiązujących przepisów,
- 2) literatów, plastyków, kompozytorów, muzyków i aktorów będących członkami związków twórczych, według uznania Ministra Kultury i Sztuki,
- 3) wyróżniających się wynalazców, racjonalizatorów konstruktorów,

- 4) dziennikarzy i publicystów, członków Związku Dziennikarzy, zaszerogowanych do V i IV grupy uposażenia,
- 5) innych nie określonych wyżej twórców naukowych, artystycznych, technicznych i publicystycznych — według każdorazowego uznania władzy orzekającej, określonej w § 7.

§ 6. Za szczególnie odpowiedzialne stanowiska kierownicze (§ 3 pkt 3) uważa się:

- 1) w organach administracji państwowej:
  - a) na szczeblu centralnym — stanowiska dyrektorów departamentów oraz stanowiska równorzędne w ministerstwach i urzędach centralnych, jak również stanowiska dyrektorów i naczelnich inżynierów w centralnych zarządach,
  - b) na szczeblu wojewódzkim — stanowiska członków prezydiów wojewódzkich rad narodowych oraz kierowników (dyrektorów) urzędów, zakładów i instytucji szczebla wojewódzkiego bezpośrednio podlegających naczelnym organom administracji państwowej,
  - c) na szczeblu powiatowym — stanowiska przewodniczących powiatowych rad narodowych i przewodniczących rad narodowych miast stanowiących powiaty;
- 2) w aparacie gospodarczym — stanowiska dyrektorów przedsiębiorstw państwowych i spółdzielczych zatrudniających co najmniej 500 pracowników oraz przedsiębiorstw o szczególnym znaczeniu dla gospodarki narodowej bez względu na liczbę zatrudnionych pracowników. Prezes Rady Ministrów na wniosek Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego określi przedsiębiorstwa o szczególnym znaczeniu dla gospodarki narodowej. W tym samym trybie Prezes Rady Ministrów może dla przedsiębiorstw ustalić wykaz innych stanowisk, których zajmowanie uprawnia do ubiegania się o przyznanie dodatkowej powierzchni mieszkalnej;
- 3) w aparacie politycznym — stanowiska etatowych pracowników szczebla centralnego począwszy od instruktora wydziału wżwyż i etatowych kierowników wydziałów komitetów szczebla wojewódzkiego;
- 4) w aparacie społecznym — stanowiska etatowych pracowników Centralnej Rady Związków Zawodowych i Centralnego Związku Spółdzielczego, począwszy od kierownika wydziału wżwyż, etatowych przewodniczących zarządów głównych związków zawodowych, etatowych przewodniczących okręgowych rad związków zawodowych, etatowych kierowników organizacji społecznych szczebla centralnego.

§ 7. 1. Uprawnienia do korzystania z dodatkowej powierzchni mieszkalnej z tytułu szczególnie odpowiedzialnych zajęć zawodowych lub społecznych (§ 3 pkt 2 i 3) przyznawane będą na wniosek władzy, której zainteresowany bezpośrednio podlega, przedłożony władzy orzekającej z zachowaniem drogi urzędowej.

2. Właściwą władzą orzekającą o przyznaniu uprawnień do korzystania z dodatkowej powierzchni mieszkalnej jest:

- 1) dla organów podległych Radzie Państwa — Przewodniczący Rady Państwa,
- 2) dla organów i urzędów centralnych podległych Prezesowi Rady Ministrów, prezydiów rad narodowych oraz dla organizacji społecznych — Prezes Rady Ministrów,
- 3) dla innych organów, urzędów, zakładów i instytucji państwowych, przedsiębiorstw państwowych i pozostałych pod zarządem lub nadzorem państwowym

oraz central spółdzielczo-państwowych — Minister sprawujący nad nimi zwierzchni nadzór,

- 4) dla Polskiej Akademii Nauk i instytucji jej podległych — Prezydium Polskiej Akademii Nauk,
- 5) dla związków zawodowych — Przewodniczący Centralnej Rady Związków Zawodowych,
- 6) dla Centralnego Związku Spółdzielczego, central spółdzielni i spółdzielni — Prezes Centralnego Związku Spółdzielczego,
- 7) dla organizacji politycznych — osoba wyznaczona przez centralne władze partii lub stronnictwa,
- 8) dla związków twórczych (literatów, plastyków, kompozytorów, muzyków, aktorów) — Minister Kultury i Sztuki.

§ 8. 1. Formę wniosku (§ 7) określają załączniki Nr 2 i 3 do niniejszej uchwały.

2. Do wniosku powinno być dołączone zaświadczenie władzy dysponującej mieszkaniem. Wzór zaświadczenia określa załącznik Nr 4 do niniejszej uchwały.

3. Władze orzekające pozostawiają bez rozpatrzenia wnioski, które nie będą odpowiadały warunkom określonym w niniejszej uchwale lub nie będą zawierały wszystkich danych albo będą przedłożone bez zachowania drogi urzędowej.

§ 9. Władze orzekające (§ 7) obowiązane są prowadzić rejestr wydanych orzeczeń o przyznaniu uprawnień do korzystania z dodatkowej powierzchni mieszkalnej. Rejestr powinien być prowadzony według wzoru stanowiącego załączniki Nr 5 i 6 do niniejszej uchwały i utrzymywany w stanie aktualności.

§ 10. 1. Prawo do korzystania z dodatkowej powierzchni mieszkalnej ze względu na stan zdrowia może być przyznane osobom, które wymagają specjalnych warunków mieszkaniowych lub izolacji od otoczenia.

2. O przyznaniu uprawnień do korzystania z dodatkowej powierzchni mieszkalnej z przyczyn, o których mowa w ust. 1, orzekają komisje lekarskie, działające przy wydziałach zdrowia prezydiów wojewódzkich rad narodowych w oparciu o opinię komisji lekarskich miejsca zamieszkania chorego.

3. Wydziały zdrowia przy prezydiach wojewódzkich rad narodowych prowadzić będą rejestr wydanych orzeczeń według wzoru stanowiącego załącznik Nr 7 do niniejszej uchwały.

§ 11. Minister Zdrowia określi w drodze zarządzenia wydanego w porozumieniu z Ministrem Gospodarki Komunalnej za zgodą Prezesa Rady Ministrów:

- 1) przypadki uzasadniające korzystanie z dodatkowej powierzchni mieszkalnej ze względu na stan zdrowia,
- 2) skład i tryb działania komisji lekarskich, czynnych przy wydziałach (referatach) zdrowia rad narodowych, które będą właściwe do orzekania i opiniowania w przypadkach określonych w § 10 ust. 2.

§ 12. 1. W przypadku zbiegu uprawnień do korzystania z dodatkowej powierzchni mieszkalnej spośród osób pozostających we wspólnym gospodarstwie domowym uprawnienie do korzystania z dodatkowej powierzchni mieszkalnej może być przyznane tylko na rzecz jednej z uprawnionych osób.

2. Władza dysponująca lokalem może w wyjątkowych przypadkach odstąpić od tej zasady, jeżeli uprawnione osoby wykonują prace odmiennego rodzaju, nie pozwalające na jednoczesne wykorzystanie do tych prac tej samej izby lub gdy przyznanie uprawnień nastąpiło z różnych tytułów.

§ 13. Uprawnienie do korzystania z dodatkowej powierzchni mieszkalnej nie może być realizowane w przypadku zajmowania 2-izbowego pomieszczenia przez dwie osoby lub jednej izby przez osobę samotną.

§ 14. 1. Uprawnienie do korzystania z dodatkowej powierzchni mieszkalnej podlega cofnięciu w razie ustania przyczyny uzasadniającej jego przyznanie. Władza, na wniosek której nastąpiło przyznanie uprawnień, obowiązana jest powiadomić właściwą władzę orzekającą o ustaniu przyczyny uzasadniającej przyznanie uprawnienia. O cofnięciu orzeka władza (§§ 4, 7 i 10), która przyznała uprawnienie, lub władza nadzorcza.

2. W przypadkach gdy zachodzi przypuszczenie, że ustaly przyczyny uzasadniające dalsze korzystanie z uprawnień bądź że przyznanie ich nastąpiło wbrew zasadom ustalonym w niniejszej uchwale, władze dysponujące mieszkaniem obowiązane są zwrócić się do władzy orzekającej (§§ 4, 7 i 10) z wnioskiem o cofnięcie przyznanych uprawnień.

§ 15. 1. Na podstawie orzeczenia o przyznaniu uprawnień do korzystania z dodatkowej powierzchni mieszkalnej władze dysponujące mieszkaniem przydzielą uprawnionemu w miarę możliwości dodatkową powierzchnię mieszkalną. Władze te nie będą mogły odmówić przydziału w przypadkach, gdy uprawniony faktycznie korzysta już z dodatkowej powierzchni mieszkalnej.

2. Władze, do których uprawnień należy przydział mieszkań, nie będą brały pod uwagę orzeczeń, na których brak jest adnotacji o wciągnięciu ich do rejestru (§§ 4, 9 i 10).

**Rozdział 3.**

**Przepisy końcowe i przejściowe.**

§ 16. Celem przeprowadzenia rejestracji uprawnień do korzystania z dodatkowej powierzchni mieszkalnej uzyskanych na zasadzie przepisów obowiązujących przed wejściem w życie niniejszej uchwały — władze orzekające (§§ 4, 7 i 10) wezwą zainteresowane osoby do zgłosze-

nia w terminie do dnia 31 grudnia 1952 r. posiadanych zaświadczeń stwierdzających te uprawnienia.

§ 17. W terminie do dnia 31 stycznia 1953 r. władze wymienione w §§ 4, 7 i 10 przedłożą Prezesowi Rady Ministrów sporządzone na podstawie rejestrów i rejestracji zestawienia wykazujące ogólną ilość osób, którym do dnia 31 grudnia 1952 r. przyznano lub zarejestrowano uprawnienia do korzystania z dodatkowej powierzchni mieszkalnej. Zestawienia te sporządzone będą według wzoru, stanowiącego załącznik Nr 8 do niniejszej uchwały.

§ 18. Prezes Rady Ministrów może ograniczyć ogólną liczbę osób, którym władze określone w § 7 przyznają uprawnienia do korzystania z dodatkowej powierzchni mieszkalnej z tytułu szczególnie odpowiedzialnych zajęć zawodowych i społecznych (§ 3-pkt 2 i 3).

§ 19. Rada Ministrów ustali na wniosek Ministra Gospodarki Komunalnej terminy, tryb i zasady przeprowadzenia kontroli wykorzystania lokali mieszkalnych, podlegających przepisom dekretu z dnia 21 grudnia 1945 r. o publicznej gospodarce lokalami (Dz. U. z 1950 r. Nr 36, poz. 343) oraz przepisom rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 4 czerwca 1952 r. w sprawie mieszkań służbowych i zakładowych (Dz. U. Nr 29, poz. 196).

§ 20. Minister Gospodarki Komunalnej określi za zgodą Prezesa Rady Ministrów osoby uprawnione (rzemieślnicy, wolne zawody itp.) do zajmowania na warsztat pracy części mieszkania.

§ 21. Nadzór nad właściwym wykonywaniem niniejszej uchwały, w szczególności nad prawidłowością orzeczeń o przyznaniu uprawnień do korzystania z dodatkowej powierzchni mieszkalnej, sprawować będzie Prezes Rady Ministrów.

§ 22. Wykonanie uchwały porucza się Prezesowi Rady Ministrów, Przewodniczącemu Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego oraz wszystkim ministrom.

§ 23. Uchwała wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezes Rady Ministrów: *J. Cyrankiewicz*

Załącznik Nr 1 do uchwały Nr 583 Rady Ministrów z dnia 9 lipca 1952 r. (poz. 1326).

PREZYDIUM WOJEWÓDZKIEJ RADY  
NARODOWEJ w . . . . .

**REJESTR OSÓB UPRAWNIONYCH DO KORZYSTANIA Z DODATKOWEJ POWIERZCHNI MIESZKALNEJ Z TYTUŁU SZCZEGÓLNYCH ZASŁUG DLA POLSKI LUDOWEJ**

Nr rejestru	Imię i nazwisko osoby uprawnionej	Adres zamieszkania	Data i Nr uchwały Prezydium	Określenie zasług	U w a g i
	2	3	4	5	6

Załącznik Nr 2 do uchwały Nr 583  
Rady Ministrów z dnia 9 lipca 1952 r.  
(poz. 1326).

(nazwa instytucji występującej z wnioskiem)

Do

(wymienić władzę orzekającą o przyznaniu uprawnień  
do korzystania z dodatkowej powierzchni mieszkalnej).

**I. Wniosek**

o przyznanie Ob.  
uprawnień do korzystania z dodatkowej powierzchni  
mieszkalnej z tytułu twórczej działalności naukowej —  
artystycznej — technicznej — publicystycznej \*)

Stwierdzając, że Ob.  
1-o prowadzi w zakresie pracy zawodowej — społecznej\*) stałą twórczą działalność naukową — artystyczną —  
techniczną — publicystyczną\*), wymagającą wykonywania systematycznej pracy w mieszkaniu,

2-o faktycznie pracę tę we własnym mieszkaniu systematycznie wykonuje,  
zgłasza wniosek o przyznanie Ob.

(nazwa instytucji wnioskującej)

uprawnień do korzystania z dodatkowej powierzchni mieszkalnej na podstawie § 3 pkt 2 i § 5 pkt . . . uchwały  
Rady Ministrów z dnia 9 lipca 1952 r. (Monitor Polski Nr A-83, poz. 1326).

**Uzasadnienie wniosku**  
Dane personalne.

1. Zawód wykonywany
2. Wykształcenie ogólne
3. „ fachowe
4. Stopień naukowy
5. Określenie rodzaju działalności twórczej
6. Przynależność do związków twórczych
7. Prace wykonane i publikowane (podać temat, datę i miejsce publikacji)
8. Opracowanie w toku (podać przedmiot oraz instytucję, na której zlecenia podjęte zostały opracowania)
9. Dotychczasowe osiągnięcia w zakresie twórczej działalności technicznej (powołać decyzję władz właściwych dla oceny wyników osiągnięć technicznych, rodzaj decyzji: patent — wyróżnienie — nagroda)
10. Dane o opracowaniach technicznych będących w toku

Wniosek niniejszy przedłożony zostaje (wymienić jednostkę organizacyjną nadrzędną)  
celem zaopiniowania i nadania dalszego biegu drogą urzędową.

(podpis i pieczęć)

**II. Opinie jednostek organizacyjnie nadrzędnych.**

Drogą urzędową przedkłada się wniosek o przyznanie Ob.  
uprawnień do korzystania z dodatkowej powierzchni mieszkalnej

1) (podać nazwę instytucji opiniującej, opinię oraz wymienić instytucję, której wniosek zostaje przekazany)

(data — podpis — pieczęć)

2)

(data — podpis — pieczęć)

3)

(data — podpis — pieczęć)

III. Orzeczenie w sprawie uprawnienia do korzystania z dodatkowej powierzchni mieszkalnej.

Na podstawie § 3 pkt 2 i § 5 pkt . . . uchwały Rady Ministrów z dnia 9 lipca 1952 r. (Monitor Polski Nr A-83, poz. 1326) przyznaję Ob. . . . . zamieszkałemu w . . . . . prawo do korzystania z dodatkowej powierzchni mieszkalnej w postaci osobnej izby.

Orzeczenie wciągnięte zostaje do rejestru orzeczeń pod Nr . . . . .

(data — podpis — pieczęć)

\*) niepotrzebne skreślić.

Załącznik Nr 3 do uchwały Nr 583 Rady Ministrów z dnia 9 lipca 1952 r. (poz. 1326).

(nazwa instytucji występującej z wnioskiem)

Do

(wymienić władzę orzekającą o uprawnieniach do korzystania z dodatkowej powierzchni mieszkalnej)

Wniosek

o przyznanie Ob. . . . . uprawnień do korzystania z dodatkowej powierzchni mieszkalnej z tytułu zajmowania szczególnie odpowiedzialnego stanowiska kierowniczego.

Stwierdzając, że Ob. . . . . zajmuje szczególnie odpowiedzialne stanowisko kierownicze w pracy zawodowej — społecznej (niepotrzebne skreślić) . . . . . zgłasza wniosek o przyznanie Ob. . . . .

(nazwa instytucji wnioskującej)

uprawnień do zajmowania dodatkowej powierzchni mieszkalnej na podstawie § 3 pkt 3 i § 6 pkt . . . lit. . . . uchwały Rady Ministrów z dnia 9 lipca 1952 r. (Monitor Polski Nr A-83, poz. 1326).

Uzasadnienie wniosku.

Ob. . . . . zatrudniony(a) jest (podać nazwę i adres zakładu pracy) w . . . . . na stanowisku . . . . .

Szczególnie odpowiedzialny charakter pracy na tym stanowisku polega na . . . . .

Wniosek niniejszy przedłożony zostaje (wymienić jednostkę organizacyjną bezpośrednio nadrzędną) . . . . .  
celem zaopiniowania i nadania dalszego biegu drogą urzędową.

Do wniosku załącza się:

- 1. Zaświadczenie władzy dysponującej mieszkaniem (wymienić) . . . . .
- 2. . . . .

Data . . . . .

(podpis i pieczęć)

**II. Opinia jednostek organizacyjnie nadrzędnych.**

Drogą urzędową przedkłada się wniosek o przyznanie Ob. . . . .  
uprawnień do korzystania z dodatkowej powierzchni mieszkalnej . . . . .

- 1) (podać nazwę instytucji opiniującej, opinię oraz wymienić instytucję, której wniosek zostaje przekazany)

(data — podpis — pieczęć)

- 2) . . . . .

(data — podpis — pieczęć)

- 3) . . . . .

(data — podpis — pieczęć)

**III. Orzeczenie w sprawie uprawnienia do korzystania z dodatkowej powierzchni mieszkalnej.**

Na podstawie § 3 pkt 3 i § 6 pkt . . . lit. . . . uchwały Rady Ministrów z dnia 9 lipca 1952 r. (Monitor Polski Nr A-83, poz. 1326) przyznaję Ob. . . . .  
zamieszkałemu(j) w . . . . .  
prawo do korzystania z dodatkowej powierzchni mieszkalnej w postaci osobnej izby.

Orzeczenie wciągnięte zostaje do rejestru orzeczeń pod Nr . . . . .

(data — podpis — pieczęć)

Załącznik Nr 4 do uchwały Nr 583  
Rady Ministrów z dnia 9 lipca 1952 r.  
(poz. 1326).

.....  
(nazwa i adres władzy dysponującej mieszkaniem)

Z A Ś W I A D C Z E N I E

Dane o mieszkaniu zajmowanym przez Ob. ....

1. Adres mieszkania, miejscowość ..... ul. .... Nr. .... Nr mieszkania .....
2. Charakter mieszkania: b. pracownicze, służbowe, zakładowe, kwaterunkowe \*)
3. Rodzaj mieszkania: standartowe — niestandardowe \*)
4. Powierzchnia mieszkania ..... m<sup>2</sup> — powierzchni mieszkalnej — (w mieszkaniach kwaterunkowych) — użytkowej (w mieszkaniach standartowych \*)
5. Mieszkanie składa się z ..... pokoi i .... kuchni \*)
6. Zaludnienie mieszkania:
  - a) Mieszkanie b. pracownicze, służbowe, zakładowe \*),  
ogólna liczba osób uprawnionych do wspólnego zamieszkania z pracownikiem ..... osób
  - b) Mieszkanie kwaterunkowe \*)

Osoby zamieszkałe we wspólnym gospodarstwie domowym	Liczba	Norma podstawowa	Powierzchnia przysługująca w m <sup>2</sup>
Osób I kategorii			
Osób II kategorii			
R a z e m			

7. Ob. .... zajmuje obecnie mieszkanie większe — mniejsze \*)  
o ..... m<sup>2</sup> powierzchni użytkowej — (mieszkalnej \*) o ..... izb niż przysługuje mu w myśl obowiązujących norm zaludnienia mieszkań.

8. UWAGI: .....

..... data .....

(miejscowość)

(podpis i pieczęć)

\*) niepotrzebne skreślić.









Załącznik Nr 8 do uchwały Nr 583  
Rady Ministrów z dnia 9 lipca 1952 r.  
(poz. 1326).

(nazwa instytucji wypełniającej zestawienie)

ZESTAWIENIE ORZECZEŃ ZAREJESTROWANYCH I WYDANYCH OSOBOM UPRAWNIONYM DO KORZYSTANIA  
Z DODATKOWEJ POWIERZCHNI MIESZKALNEJ WEDŁUG MIEJSCA ZAMIESZKANIA OSÓB UPRAWNIONYCH

Lp.	Miasta wojewódzkie i obszar województwa bez miasta wojewódzkiego	I a o r z e c z e Ń				Łączna liczba orzeczeń zarejestrowanych i wydanych	U w a g i
		zarejestrowanych do dnia 31 grudnia 1952 r. jako wydanych przed dniem wejścia w życie uchwały	osobom, które nie zajmują dodatkową powierzchnię mieszkalną	osobom, które nie zajmują dodatkowej powierzchni mieszkalnej	wydanych do dnia 31 grudnia 1952 r. po dniu wejścia w życie uchwały		
		3	4	5	6	7	8
1	m. st. Warszawa						
2	woj. warszawskie						
3	m. Łódź						
4	woj. łódzkie						
5	m. Kraków						
6	woj. krakowskie						
7	itd.						
	O g ó l e m						

(podpis kierownika instytucji wypełniającej  
zestawienie, data i pieczęć)